

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра філософії і педагогіки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Шабанова Ю.О.

« 31 » серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Ціннісні компетенції фахівця»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітній рівень.....	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Українська мова та література
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	6,0 кредитів ЄКТС (180 годин)
Форма підсумкового контролю	іспит
Термін викладання	3 семестр
Мова викладання	українська

Викладачі: доц. Піщанська В.М., Хміль Т.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Ціннісні компетенції фахівця» для бакалаврів спеціальності 035 «Філологія» Українська мова та література / Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка», каф. філос. і пед. Д. : НТУ «ДП», 2021. 18 с.

Розробник – Піщанська В.М., Хміль Т.В., Шабанова Ю.О., Годенко-Наконечна О.П., Жижченко В.П., Захарчук О.Ф., Тарасова Н.Ю., Тимофєєв О.В., Щелкунов А.О.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Робоча програма буде в нагоді для формування змісту підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедр університету.

Погоджена рішенням науково-методичної комісії спеціальності 035 Філологія (протокол №1 від 31.08.2021)

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ .	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	11
6.1 Шкали	11
6.2 Засоби та процедури	11
6.3 Критерії	152
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	146
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	206

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни 36 «Ціннісні компетенції фахівця» віднесено такі результати навчання:

ПРН1	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.
ПРН3	Організувати процес свого навчання й самоосвіти
ПРН5	Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
ПРН6	Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
ПРН16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності
ПРН18	Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Мета дисципліни - формування загальних компетентностей відповідно до соціокультурних вимог професійної діяльності фахівця.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)		
Шифр ПРН	шифр ДРН	зміст
ПРН1	ПРН1.1 - 36	Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій, проблематики філософії та розвитку культури
ПРН1	ПРН1.2 - 36	Використовувати логіку при прийнятті рішень
ПРН6	ПРН6- 36	Бути критичним і самокритичним в професійній діяльності
ПРН5	ПРН5 - 36	Залучати загальні знання з філософії та культурології в практичних ситуаціях
ПРН18	ПРН18- 36	Будувати міжособистісну взаємодію на принципах командної роботи
ПРН16	ПРН16 - 36	Діяти на підставі етичних міркувань (мотивів) та в умовах автономної роботи
ПРН3	ПРН3 - 36	Усвідомлювати значення, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф5 Українська мова	Поглибити уміння та навички з фонетики української мови. Поглибити уміння та навички використання лексичних та фразеологічних одиниць української мови. Поглибити уміння та навички з морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису української мови. Самостійно здобувати і систематизувати знання з різних тем. Вміти користуватися довідковими матеріалами у галузі фонетики, лексикології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису. Знати головні ідеї провідних українських лексикологів. Вміти працювати з бібліографічними, лексикографічними та дидактичними джерелами Знати основні поняття фонетики. Розуміти фонему у співвідношенні з іншими одиницями мови. Вміти розрізняти «фонему» і «звук», «алофони» і «варіанти фонем». Знати основні поняття лексикології та фразеології. Розуміти ознаки слова та складові лексичного значення. Уміти характеризувати лексичний рівень у системі мови. Знати основні поняття морфеміки. Розуміти морфему у співвідношенні з іншими одиницями мови. Вміти розрізняти «морф» і «морфему», «аломорф» і «варіанти морфем». Вміти визначати об'єкт і предмет словотвору. Аналізувати морфологічний, ономасіологічний, структурний аспекти словотвору. Вміти визначати об'єкт і предмет морфології. Характеризувати морфологічний рівень системи мови. Знати й розуміти основні поняття граматики, зокрема морфології, місце морфології в системі мови. Вміти визначати об'єкт і предмет синтаксису. Характеризувати синтаксичний рівень системи мови. Знати й розуміти основні поняття синтаксису, його місце в системі наук про мову. Знати класифікацію фонем української мови. Уміти визначати сильну і слабку позицію фонем. Знати акустичну та артикуляційну характеристику фонем. Знати соціальну й територіальну диференціацію лексики української мови. Знати класифікацію морфем української мови. Уміти визначати типи морфем за позицією у слові, за характером значення. Вміти відрізняти поняття «твірна база», «словотворчий формант» і «словотвірна структура слова». Уміти визначати словотвірну мотивацію і її види. Розуміти відмінності між словотвірним, лексичним і граматичним значеннями. Знати морфологічні норми сучасної української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності, надаючи переваги своєрідним морфологічним рисам сучасної української літературної мови. Знати синтаксичні норми сучасної української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності, надаючи переваги своєрідним синтаксичним рисам сучасної української літературної мови. Аналізувати приголосні фонем за участю голосу й шуму в їх творенні, за активним мовним органом, за способом творення, за наявністю або відсутністю пом'якшення, за наявністю або відсутністю носового забарвлення (назалізація), за акустичним вираженням. Уміти відрізняти територіальні та соціальні діалекти від літературної норми. Аналізувати морфем за функцією, за способом вираження, за структурою, за ступенем повторюваності, за походженням. Розуміти поняття «твірне слово» і «словотвірна пара». Вміти визначати похідну

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
	і непохідну основу. Володіти морфологічними та синтаксичними нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення. Володіти основними нормами і правилами, за якими визначають явища акомодатії, асиміляції, дисиміляції, подовження, спрощення фонем в українській мові. Знати основні лексичні норми сучасної української мови. Володіти нормами і правилами, за якими визначають явища полісемії, омонімії, синонімії, антонімії. Володіти основними нормами і правилами, за якими визначають явища полісемії, омонімії, синонімії, антонімії морфем. Знати, в чому полягає системність українського словотвору. Вміти визначати словотвірний тип. Знати, в чому проявляється ієрархічна упорядкованість комплексних одиниць словотвірної системи. Виробити навички самоконтролю за дотриманням морфологічних мовних норм у спілкуванні. Виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій, прагнення вдосконалювати знання мовних норм (зокрема морфологічних), стежити за змінами мовних норм. Виробити навички самоконтролю за дотриманням синтаксичних мовних норм в комунікації. Виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій, прагнення вдосконалювати знання мовних норм (зокрема синтаксичних), стежити за змінами мовних норм. Володіти прийомами і методами визначення відмінності комбінаторних і позиційних змін звуків у мовному потоці від чергування фонем. Вміти застосовувати набуті знання під час виконання вправ. Уміти пояснювати лексичне значення слова і визначати семантичні компоненти його структури, встановлювати парадигматичні та синтагматичні зв'язки слів, визначати стильову приналежність і емоційно-експресивне забарвлення слів. Володіти прийомами і методами визначення валентності морфем. Аналізувати валентність коренів, префіксів, суфіксів. Вміти застосовувати набуті знання під час виконання вправ. Аналізувати взаємозв'язок між способом словотворення та словотвірною моделлю. Знати, чи слід включати спосіб словотворення і словотвірну модель у ряд комплексних одиниць словотвірної системи. Визначати синтаксичні функції слів різної частиномовної належності у реченні, характеризувати основні способи творення, особливості правопису та наголошування слів різних частин мови. Розуміти синтаксичну структуру української мови як систему, для компонентів якої характерні певні типи зв'язків і відношень, зокрема особливості підрядних і сурядних словосполучень, способи вираження граматичної основи та другорядних членів речення, засоби ускладнення простих речень, різновиди складних речень, синтаксичні відношення та способи зв'язку між предикативними частинами складних структур. Знати чергування голосних і приголосних фонем у сучасній українській літературній мові. Розуміти морфологічні функції чергувань приголосних фонем. Уміти пояснювати лексичне значення слова і визначати семантичні компоненти його структури. Знати морфемну структуру слова. Вміти виділяти основу слова. Розуміти типи основ. Вміти відрізняти морфологічні (морфемні) та неморфологічні (неморфемні) способи словотворення. Уміти визначати критерії

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
	класифікації частин мови, здійснювати загальну характеристику кожної частини мови, її граматичних категорій, системи словозміни, синтаксичних функцій, особливостей словотвору. Виокремлювати з речень словосполучення та всебічно їх характеризувати (за структурою, типом і способом зв'язку, за частиномовним вираженням головного компонента, за синтаксичними відношеннями). Розуміти основний принцип фонетичного складоподілу в українській мові. Знати типи складів в українській мові, типи наголосу. Уміти знаходити та аналізувати вияви системних явищ у лексиці та фразеології, визначати типи лексичних значень, аналізувати типи фразеологічних одиниць. Вміти визначати ступені подільності основ. Вміти визначати чисті способи афіксального творення простих слів. Вміти визначати змішані способи афіксального творення простих слів. Уміти розрізняти первинні та вторинні синтаксичні функції частин мови, у межах кожної частини мови -відповідні розряди за значенням, будовою, походженням тощо. Робити повний синтаксичний аналіз речень будь-якої структури, зокрема: загальний синтаксичний аналіз простого речення за комунікативними та структурно-граматичними особливостями. Уміти визначати та аналізувати члени речення, характеризувати різновиди складних речень. Знати короткі відомості з історії української графіки і орфографії. Розуміти основні принципи орфографії. Знати сучасні лексикографічні та фразеографічні джерела й використовувати їх у практичній діяльності. Визначати стильову приналежність і емоційно-експресивне забарвлення слів. Поглибити знання з морфології. Аналізувати морфологічні явища. Набуті знання використовувати під час виконання вправ. Знати безафіксні способи творення складних слів. Уміти відмінювати в межах певної морфологічної парадигми окремі лексеми, розрізняти правильні форми від помилкових. Закріпити та систематизувати теоретичні знання з морфології української мови в процесі виконання вправ, завдань і морфологічних розборів слів різних частин мови. Надавати консультації з дотримання морфологічних норм сучасної української літературної мови. Закріпити та систематизувати теоретичні знання з синтаксису української мови в процесі виконання вправ, завдань. Правильно формулювати думку за допомогою відповідних синтаксичних конструкцій, розставляти розділові знаки та пояснювати їх. Знати всі історичні зміни у фонетичній структурі слова. Виконувати лексикологічний і фразеологічний аналіз. Аналізувати різні типи словників. Знати всі історичні зміни у морфемній структурі слова. Розуміти особливості складання з афіксацією. Уміти виконувати морфологічний аналіз. Уміти виконувати синтаксичний та пунктуаційний аналізи. Повністю володіти термінологією з галузі «Фонетика, Фонологія». Вміти оперувати даною термінологією під час вивчення даного курсу. Вміти виконувати фонетичну та фонематичну транскрипцію. Повністю володіти термінологією з галузі лексикології, фразеології, лексикографії, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису. Вміти оперувати даною термінологією під час вивчення даного курсу. Вміти виконувати морфемний, етимологічний, словотвірний аналізи

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
	слова. Розуміти основні поняття граматики (граматичної категорії, граматичного значення, граматичної форми), морфології як частини граматики та морфологічних термінів, передбачених термінологічним мінімумом до кожного практичного заняття. Розуміти основні поняття синтаксичних термінів, передбачених термінологічним мінімумом до кожного практичного заняття. Розуміти співвідношення між фонемами й буквами в українській мові. Знати сучасні лексикографічні та фразеографічні джерела й використовувати їх у практичній діяльності. Розуміти, що називають афіксоїдами і префіксоїдами в мовознавчій науці. Вміти виділяти їх у словах. Знати неморфологічні (неморфемні) способи творення слів. Знати основні підручники, монографічні та довідкові видання, у яких розкрито питання морфології, синтаксису сучасної української мови. Уміло користуватися довідковими джерелами, зокрема, Інтернетом, літературними енциклопедіями та словниками мовознавчих термінів. Орієнтуватися в інформаційному просторі і використовувати знайдені матеріали для подальшого наукового дослідження. Знати комп'ютерні технології в українській лексикографії. Розумітися на науковій й професійній термінології. Знати специфіку терміна та джерела термінотворення в українській мові. Уміти добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення спеціалізованих завдань (пошуку літератури, створення презентацій, підготовки проєктів тощо).

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	90	26	64	-	-	4	86
практичні	90	26	64	-	-	4	86
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	180	52	128	-	-	8	172

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	90
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН6- 36	МОДУЛЬ №1. КУЛЬТУРА В СОЦІАЛЬНОМУ ВИМІРІ ЛЮДИНИ 1. Культура в житті людини і суспільства	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	1. Феномен культури, її сутність і роль у житті соціуму 2. Суб'єкт і об'єкт культури. Людина як творець інтелектуального продукту та штучного середовища. Форми духовної культури 3. Співвідношення понять «культура» і «цивілізація»: 4. Історична типологія культури	9
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН5 - 36	2. Основні етапи розвитку світової культури 1. Соціокультурна динаміка 2. Культура давніх цивілізацій Сходу 3. Феномен античної культури 4. Шляхи розвитку європейської культури від Середньовіччя до індустріальної доби	9
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН6- 36	3. Українська культура у світовому контексті 1. Особливості розвитку української культури 2. Дискусії щодо витоків української культури 3. Давні культури на теренах України 4. Культура Русі та українського козацького бароко як «золоті етапи» вітчизняної культури 4. Класики української літератури, музики, образотворчого мистецтва (19-поч. 20 ст.)	9
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН5 - 36	4. Основні тенденції розвитку сучасної європейської та української культури 1. «Присмерк Європи» О. Шпенглера та спроби подолати цивілізаційну кризу; комуністична та фашистська альтернатива, «суспільство загального щастя» та його криза на початку 21 ст. 2. Глобалізаційні процеси та соціокультурні трансформації 3. Постмодернізм. Масова та елітарна культура. Субкультури	9
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН6- 36 ПРН5 - 36	МОДУЛЬ 2. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ 5. Генеза та розвиток мислення (в дзеркалі розвитку культури) 1. Некритичні та критичні стилі мислення: Від міфу до логосу 2. Філософія як специфічна форма осягнення дійсності 3. Міфологія і філософія лосократичного періоду 4. Роль софістів і Сократа в становленні критичного мислення. Метод пошуку істини Сократа як шлях утворення поняття. 5. Метод пізнання Аристотеля. Заснування логіки як науки. 6. Античний скептицизм як критика догматизму. Наукові тенденції еллінізму	9
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН5 - 36	6. Розвиток європейської культури мислення в добу Середньовіччя та Відродження 1. Теологічний характер середньовічної філософії як невід'ємна частина уявлень про духовну складову людини 2. Розвиток моральної проблематики в середньовічній патристиці	9

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	3. Раціональний підхід до вирішення теологічних проблем в середньовічній схоластиці 5. Середньовічні погляди на пізнання світу, вчення про двоїсту істину 6. Зв'язок антропоцентричних уявлень доби Відродження з розвитком європейської науки і мистецтва 7. Ренесансний неоплатонізм та натурфілософія як підґрунтя формування наукової методології.	
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН6- 36	7. Філософія Нового часу як квінтесенція Західна раціоналістична традиція в Європейській філософії XVII-XIX ст. 1. Наука як головна цінність та засіб діяльності новоєвропейської культури: Емпіризм Ф. Бекона, становлення індуктивної логіки. Скептицизм Д. Юма. Сенсуалізм і філософія Дж. Берклі; Р. Декарт та «Картезіанський» спосіб мислення в контексті ньютонівської механістичної наукової парадигми світосприйняття 2. Формування сучасного образу загальнолюдських цінностей в філософії Французького Просвітництва 3. Німецька ідеалістична філософія як синтез новоєвропейських аксіологічних та гносеологічних уявлень Докритичний і критичний періоди творчості І. Канта; Критика філософії І. Канта Гегелем; Гегелівська діалектика	9
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН18- 36	8. Людина та соціум як актуальна проблема в некласичній та постнеокласичній філософії 1. Перегляд класичної європейської парадигми мислення в некласичній філософії в різноманітні її антисциєнтичних течій 2. Теорії кризи європейської культури та сучасного західного суспільства в філософії життя 3. Філософія психоаналізу як кардинальне переосмислення природи свідомості в західній культурі 4. Екзистенційна філософія у пошуках сенсу людського буття в умовах формування масового суспільства . 5. Еволюція поглядів представників філософії науки на зміст науки та механізми її розвитку: раціоналізація та дераціоналізація науки. Позитивізм, структуралізм, емпіріокритицизм. 6. Світоглядні пошуки постмодерну. Дискусійні запити метамодерну.	9
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36	9. Українська філософія як відображення самобутності української ментальної культури та її зв'язок з європейською філософською традицією	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПРН5 - 36	1. Українська філософія як органічна складова української духовної культури 2. Аналіз впливу на формування вітчизняної філософії східнохристиянської традиції 3. Синтез західної та східної філософської традиції у роботах українських філософів: від доби Відродження до Новітнього часу 4. Українська філософія у викликах сучасності	9
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН16-36 ПРН3-36	10. Морально-ціннісні та комунікаційні питання філософського дискурсу 1. Проблема розуміння феномену духовності. Культура та особистість: духовність, освіченість, інтелігентність 2. Моральні цінності як елементи духовної культури. Культура міжособистісних взаємовідносин: соціальний, психологічний, моральний аспект 3. Уявлення про загальнолюдські цінності та загальнолюдські компоненти моралі. Проблема добра і зла. 4. Свобода та відповідальність особистості в суспільстві 5. Уявлення про соціальні інститути. Держава як визначальний соціальний інститут. Роль держави в умовах тоталітаризму та демократії	9
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	90
	Модуль 1	
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН16-36 ПРН3 - 36	1. Культура як соціальне явище. Форми духовної культури 1. Міф і релігія– історичні форми культурної свідомості 2. Мистецтво, його специфіка, види та значення в житті людини 3. Ідеологія і культура. Мистецтво на службі режиму 4. Наука як форма культури. Науково-технічний прогрес і культура 5. Університетська освіта. Історія освіти в Русі-Україні. Становлення вищої освіти в Україні: Острозька та Києво-Могилянська академія 6. Роль національної мови в розвитку культури. Українська мова як історична категорія: процеси русифікації, мовна політика на сучасному етапі	15
ПРН1.1- 36 ПРН1.2- 36 ПРН18- 36	2. Українська культура на шляху до суверенності 1. Шляхи розвитку української культури в 20 ст. 2. Процеси декомунізації та становлення національної самосвідомості в українській культурі періоду незалежності	15

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПРН18- 36 ПРН16-36 ПРН3 - 36	3. Визначні події, імена в полі сучасної української культури 4. Україна в діалозі культур сучасного світу. Кримськотатарська культура 5. Видатні діячі культури української діаспори 3. Художня культура 20 ст.: модернізм і постмодернізм 1. Криза ідей Просвітництва та нові тенденції в художній культурі кін. 19-20 ст. 2. Стиль модерн та нові напрямки модернізму 3. Авангардні течії в європейському та українському мистецтві 4. Постмодернізм як новий етап світової культури і мистецтва	15
	Модуль 2	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПРН6- 36 ПРН16-36 ПРН3-36	4. Аксіологічний аспект критичного мислення 1. Аксіологія як вчення про цінності 2. Принципи та обґрунтування цінностей в ракурсі історії філософії 3. Ціннісні орієнтири людини в сучасному світі 4. Футуристичні перспективи ціннісного становлення людини та суспільства	15
ПРН6- 36 ПРН16-36 ПРН3-36	5. Етичний аспект критичного мислення 1. Сутність поняття етика 2. Історико-філософський простір етичної проблематики 3. Сучасні виміри етики: етика долженствования, етика ненасильства, етика всеприйняття 4. Професійна та корпоративна етика	15
ПРН6- 36 ПРН1 - 36 ПРН3 - 36	6. Соціально-психологічні аспекти корпоративної діяльності 1. Феномен нового лідерства в порівнянні із адміністративним та менеджерськими підходами 2. Індивідуальне та особистісне в побудові міжкорпоративних відносин. 3. Свобода та відповідальність у побудові ділових відносин 4. Психологічні аспекти успішної комунікації	15
	ВСЬОГО	180

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	Процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять та під час виконання завдань під час самостійної роботи		виконання ККР під час іспиту за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується

коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
<i>Уміння/навички</i>		
♦ поглиблені когнітивні та практичні	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	- розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних;	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія:	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
◆ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	- послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.
Дистанційна платформа MOODLE.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

МОДУЛЬ 1:

Основна

1. Шабанова Ю.О. Філософія культури. – Д.:Ліра, 2019.
2. Культурологія. / Під редакцію А. Конверського. - К.: Фоліо, 2013
3. Шабанова Ю.О., Тарасова Н.Ю., Дичковська О.Я. Історія української культури: навч. посіб. для студ. усіх спец. денної та заочної форм навчання. Д.: НГУ, 2012.
4. Культурологія. Українська та зарубіжна культура / Ред. М. Заковича. К., 2013.

Додаткова

МОДУЛЬ 1:

1. Культурологія : підручник / Семен Абрамович, Марія Чікарькова.– Видання 3-тє, переробл. та доповн. – К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2018. — 452 с.
2. Нарис історії культури України / М. В. Попович. – 2-ге вид., допов. – Київ : АртЕк, 2017. – 730 с.

3. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2015. – 496 с.

МОДУЛЬ 2:

Основна

1. Данильян О.Г. Дзьобань О.П. Філософія. – Харків: Право, 2019 р.
2. Вступ до філософії : навч.-метод. посіб. / Владленова І.В.; Годзь Н.Б.; Городиська О.М. та ін.; за ред. Городиської О.М.; Дольської О.О. Х. : НТУ «ХП», 2018.
3. Громов В.Є., Тарасова Н.Ю. Історія філософії в питаннях і відповідях. Навч. посібник. Дн., НГУ, 2016.
4. Філософія: навч. посіб. і [Л. В. Губерський та ін.] ; за ред. д-ра філос. наук, проф. І. Ф. Надольного. - 8-е вид., стер. - К. : Вікар, 2013. - 456 с. - (Серія "Вища освіта ХХІ століття").
5. Шабанова Ю.О., Яременко І.А., Тарасова Н.Ю. Історія філософії: сучасні комунікативні вчення. Навч. посібник. Дн., НГУ, 2012.

РЕСУРСИ

1. Дніпровська міська бібліотека <http://www.library.dp.ua/>
2. Науково-технічна бібліотека НТУ «Дніпровська політехніка» <http://lib.nmu.org.ua/>
<http://lib.nmu.org.ua/> <http://metod.kart.edu.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – Режим доступу:
<http://www.nbuv.gov.ua/>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Ціннісні компетенції фахівця»

для бакалаврів спеціальності 035 «Філологія»

Розробник:

Шабанова Ю.О., Годенко-Наконечна О.П., Жижченко В.П., Захарчук
О.Ф., Тарасова Н.Ю., Тимофєєв О.В., Щелкунов А.О., Хміль Т.В., Піщанська
В.М.

В авторській редакції

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
49005, м. Дніпро, пр. Д. Яворницького, 19